

К. Л. Залевська

Миронівка

МИРОНІВКА – місто [Київської області](#), райцентр. Миронів. міськраді підпорядк. с. Нова Олександрівка. Знаходиться у долині р. Росава (бас. Дніпра), за 104 км від обл. центру. Площа 11,5 км². За переписом насел. 2001, проживали 13 368 осіб (складає 83,7 % до 1989); станом на 1 січня 2017 – 11 635 осіб (переважно українці). Вузлова залізнична станція. Побл. міста розкопано кургани бронз. доби (2-е тис. до н. е.); на його околиці виявлено глиняний посуд, бронз. дзеркало скіф. часу, срібні прикраси 11–12 ст., що свідчить про давнє заселення цієї території. За нар. переказами, назва міста походить від імені козака Мирона Зеленого з Полтавщини, який заснував тут хутір. У церк. книзі за 1619 було вміщено запис про його вінчання, саме цей рік і вважають датою заснування М. Місц. мешканці брали участь у Визв. війні під проводом Б. Хмельницького у складі загонів І. Богуна та М. Кривоноса. У липні 1648 побл. тодіш. хутора на березі Росави облаштував військ. табір Б. Хмельницький. 24 лютого 1649 він провів тут перемовини з посланцями польс. короля. Після поразки у битві під Берестечком (1651; нині місто Горохів. р-ну Волин. обл.) у М. і навколиш. селах зосереджувалися козац. загони для подальшого продовження боротьби. За умовами Андрусів. перемир'я 1667 М. – у складі Польщі. 1740 належала до Богуслав. староства Київ. воєводства, мала лише 20 дворів; у люстрації 1765 вона вже описана як село, у якому 87 дворів, 75 з яких сплачували щорічно 1024 злотих різноманіт. податків. За даними Л. Похилевича, 1749–55 тут збудовано першу дерев'яну Михайлів. церкву, в якій були поховані її будівничий – місц. житель Михайло Горковий і перший священик – Сава Черняхівський (за ін. документами, храм зведено 1785). У часи Коліївщини навесні 1768 через село проходили гайдамац. загони на чолі з М. Швачкою та А. Журбою, до яких приєдналися і місц. жителі. Після 2-го поділу Польщі 1793 М. відійшла до Рос. імперії. Від кін. 18 ст. – у власності графів Браницьких. 1845–50 у селі збудовано декілька водяних млинів, винокурню, цегельню, 1858 – цукр. завод. Напередодні земел. реформи 1861 тут нарах. 331 селян. двір, діяла церк.-парафіял. школа. Від 1863 – волос. центр Канів. пов. Київ. губ., де на той час проживало 1865 осіб. Згодом М. увійшла до складу Козин. волості Канів. повіту. 1869 Браницькі продали свої землі разом із цукр. заводом уділ. відомству. У тому ж році відкрито 2-класну земську школу, 1876 – 1-класне, 1909 – 2-класне нар. училища. 1876 через М. прокладено Фастів.-Знам'ян. залізницю, що сприяло екон. піднесенню села як знач. центру торгівлі хлібом, цукром, крупами. 1895 у М. разом із присілком побл. залізнич. станції було

понад 360 дворів, де мешкало 3442 особи. 1900 розпочато переобладнання цукр. заводу, зокрема проведено електроосвітлення; 1906 до нього прокладено залізничну колію від станції. У виступах драм. гуртка при клубі цукр. заводу 1910–12 брав участь А. Хорошун. Під час рев. подій 1905–07 у М. відбулися заворушення та страйки, придушені карал. загонами. 1911 Всерос. товариство цукрозаводчиків з метою підвищення врожайності й цукровості буряків організувало тут н.-д. селекц. станцію, від якої веде свою історію Миронівський інститут пшениці ім. В. Ремесла НААНУ. Під час воєн. дій 1918–20 влада у М. неодноразово змінювалася. Від 1923 (з перервами) – райцентр. 1923–30 – у складі Корсун., Білоцерк. і Київ. округ; від 1932 – Київ. обл.; деякий час М. входила у Старченків. і Кагарлиц. р-ни. 1923 введено в експлуатацію залізничну колію М.–Кагарлик, 1938 – М.–Канів. Від 1938 – смт, від 1968 – місто рай. значення. 1924 проживали 3940, 1938 – 6616 осіб. Під час голодомору 1932–33 померли бл. 1200 осіб. Миронівці зазнали сталін. репресій. 1936 у с-щі виявлено джерело мінерал. радонових вод, 1957 відкрито бальнеол. лікарню. Від 2 липня 1941 до 31 січня 1944 – під нім.-фашист. окупацією. У М. діяло рад. підпілля, побл. неї – партизан. загін. На фронтах 2-ї світової війни воювали понад 1200 жит., з них 598 загинули. З перших днів після визволення розпочато реконструкцію і відбудову цукр. заводу та залізнич. станції, у повоєнні роки введено в експлуатацію завод круп'яних виробів, маслозавод, кукурузокалібрувал. і цегел. заводи. Нині гол. підприємствами є Наук.-вироб. фірма «Урожай» ім. О. Бузницького, Миронів. завод із виготовлення круп і комбікормів, Миронів. м'ясоперероб. завод (торг. марка «Легко»), що входить до складу ВАТ «Миронів. хлібопродукт» (торг. марка «Наша ряба»), АТ «Київ-Атлантик-Україна», Миронів. хлібоприймал. підприємство, ТОВ «Омега Мінералз Україна», Миронів. цегел. завод, ЗАТ «Миронів. інкубатор». У М. – 3 заг.-осв. школи, міжшкіл. навч.-вироб. комбінат, 4 дошкіл. заклади, школа мистецтв; 2 б-ки; центр. рай. лікарня з пологовим відділ. і поліклінікою, обл. лікарня віднов. лікування, стоматол. поліклініка; 6 банків. установ (4 відділ. «Ощадбанку», по одному – «Приватбанку» та «Аваль»). Життя міста та р-ну висвітлює у своїх матеріалах телерадіостудія «Миронівка», виходить рай. г. «Миронівський край». 1967 розпочав роботу рай. Центр дит.-юнац. творчості, при якому діє зразк. ансамбль танцю «Джерельце»; 1970 – рай. Палац культури (згодом при ньому створ. краєзн. музей). Одним із кращих у Київ. обл. є створ. 1970 самодіял. ансамбль пісні й танцю «Чорнобривець», який за 2 р. здобув звання «народний». Функціонують ДЮСШ, фізкультурно-спортивне товариство «Колос», спорт.-молодіж. клуб джіу-джитсу «Арена», футбол. клуби «Миронівка» та «Нива», міський клуб боротьби. Реліг. громади: УПЦ МП (Свято-Михайлів. і Благовіщення Пресвятої Богородиці церкви), УПЦ КП (церква Всіх святих землі української). Встановлено пам'ятники засновнику міста козаку Мирону Зеленому, жертвам голодомору, працівникам цукр. заводу, які загинули під час 2-ї світової війни, пам'ятний знак «Танк ІС-3», на Алеї Героїв – погруддя 5-ти Героїв Рад. Союзу. 1985 споруджено мемор. комплекс до 40-річчя Перемоги, на тер якого також відкрито пам'ятний знак «Мертвим, живим і ненародженим – жертвам Чорнобильської катастрофи. 26. 04. 1986», пам'ятники воїнам-афганцям та Героям Небес.

сотні. Серед видат. уродженців М. – фізик А. Кудзін, вчений-агроном В. Куценко; письменник, літературознавець, геолог Є. Руд-нєв; живописець, графік І. Кисіль, художник декор. скла М. Пономаренко; спортсмени М. Лозовий (греко-рим. боротьба, боротьба на поясах), С. Матвєєв ([велоспорт](#)), В. Михайленко (стрільба з лука). З М. пов'язані життя та діяльність інж.-техно-лога М. Хелемського.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Похилевичъ Л. Сказанія о населенныхъ мѣстностяхъ Кіевской губерніи. К., 1864;
2. Біла Церква, 2005;
3. Глущенко В. Миронівка: сторінки історії. Історія м. Миронівка [Київської області](#). Т. 1–2. Миронівка, 2012;
4. див. також літ. до ст. Миронівський район.

Бібліографічний опис:

Миронівка / К. Л. Залевська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-65356>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).